

Урок музичного мистецтва в школі як основна форма утруднює можливість індивідуально-диференційованого підходу до кожного учня, проте досвід дає підстави для виділення таких параметрів диференціації навчання:

- а) обсяг і складність навчального матеріалу на уроках;
- б) методи і прийоми, що застосовує педагог;
- в) особливості спілкування й педагогічна оцінка.

У педагогіці співробітництва дуже важливим є надання учням вільного вибору у всьому, де є для цього можливість і доцільність:

- як треба виконувати той чи інший твір;
- запропонувати учням одну з кількох рівноцінних пісень на вибір;
- закріпити навчальний матеріал, організовуючи цей процес по-різному, з перевагою того виду музичної практики, який оберуть діти;
- надати учням домашнє завдання з можливістю вільного вибору, випробовування власних сил у різних видах художньо-творчої діяльності

Важливою умовою залучення дитини до занять у музичній школі є формування і розвиток мотивації, яка має базуватися на особистісно-гуманному підході до дитини. Доброчинність, надання можливості творчого самовираження, партнерські стосунки стануть запорукою цікавості дитини до занять у класі фортепіано. Формування спеціальних навичок володіння інструментом мають поєднуватися з ігровим навчанням, методами активного інформаційного впливу тощо.

Список використаних джерел

1. Балл Г. Сучасний гуманізм і освіта. Соціально-філософські та психолого-педагогічні аспекти [Текст] / Г. Балл. Рівне, 2003. 128с.
2. Пометун О. І. Дискусія українських педагогів навколо питань запровадження компетентнісного підходу в українській освіті / О. І. Пометун // Компетентнісний підхід у сучасній освіті : світовий досвід та українські перспективи. К. : К.І.С., 2004. С. 66–72.

Петренюк Д., аспірант,
Центральноукраїнський державний
педагогічний університет
імені Володимира Винниченка
(м. Кропивницький)

МУЗИЧНИЙ КОУЧИНГ ЯК ЧИННИК ОСОБИСТІСНОГО Й ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

Вища освіта у сучасних економічних, політичних та соціальних умовах має бути зорієнтована на позитивне ставлення до студента як до особистості та створення можливостей для його самореалізації. З іншого боку, готовність майбутніх фахівців-музикантів до ефективної професійної діяльності залежить від оволодіння ними у процесі навчання у ЗВО

новітніми технологіями. Однією з ефективних сучасних технологій навчання є коучинг, який останнім часом все частіше запроваджується у вищій освіті. Особливістю коучингу у порівнянні з традиційними педагогічними технологіями є те, що коучинг не вимагає від студента наслідувати викладача, старанно переймаючи його знання і досвід, а допомагає і студентові, і самому викладачеві розкрити здібності, внутрішні ресурси для розвитку власної особистості, виховує готовність до змін [3].

Суть коучингу полягає у створенні викладачем умов для самостійного пошуку студентом відповідей на питання та знаходження оптимальних шляхів вирішення проблем [4]. Коучинг є добровільною співпрацею коуча та його підопічного з метою розвитку у останнього здатності самостійно та свідомо змінювати своє життя у бажаний та прийнятний для нього спосіб. В основі коучингу лежить діалог у формі послідовної постановки коучем своєму підопічному питань, що дають можливість останньому самостійно знаходити рішення тих чи інших проблем [2].

Важливим кроком при застосуванні коучингу в професійній музичній освіті є спільне формулювання викладачем та студентом цілей навчання. Викладач повинен навчитися використовувати правильну мову для мотивації та надихання, а також ставити правильні питання, щоб допомогти учням поглибити їх розуміння. Ефективною методикою встановлення цілей в коучингу є так звана SMART методика. Аббревіатура S.M.A.R.T вказує на основні вимоги до цілей. Цілі повинні бути **конкретні (Specific), тобто у їх формулюванні має міститися якомога більше подробиць, щоб студент чітко розумів, чого він намагається досягти** (Наприклад: «Вивчити другий рядок, грати без помилок та без пауз»). Цілі висуваються такі, **що можуть бути вимірні (Measurable), тобто містити кількісні показники, щоб студент міг чітко виміряти ступінь їх досягнення** (наприклад. «Постарайтеся зіграти другу частину з метрономом в постійному темпі 80 ударів на хвилину»). **Цілі повинні бути узгоджені (Agreedupon) між студентом та викладачем та відповідати інтересам студента.** Реалістичність (**Realistic**), **можливість їх досягти** найкраще мотивують людину, бо створюється відчуття успіху. Також їх реалізація має бути обмеженою в часі (**Time-bound**), тобто мати кінцевий термін, що дисциплінує студента у процесі їх досягнення [6].

Невід'ємним компонентом методики коучингу є постановка ефективних питань, які дають можливість студентові краще зрозуміти проблему та знайти оптимальну послідовність дій для її вирішення або виконання завдання. Проте, постановка правильних питань вимагає певних знань та навичок. Зазвичай викладач витрачає більшість часу на занятті на корекцію помилок учня та розмову з ним. Проте підхід коуча полягатиме в тому, щоб дати можливість більше говорити учню, студенту, ставити такі запитання, які спонукають їх мислити самостійно. Замість того, щоб негайно виправляти помилки, викладач може вдатися до більш ефективної стратегії – навчити студентів слухати і самостійно аналізувати власну гру, щоб врешті решт вони були здатні робити це вдома. Наприклад, у процесі роботи над виконанням твору викладач може запитати: «Де мелодія? Чому її не чути?», «Де спостерігалася нестабільність ритму під час Вашої гри? Чому?», «Як Ви можете покращити звучання цієї частини твору?» тощо. У більшості випадків, коли студенти уважно слухають, їм вдається самостійно виправляти власні помилки [7].

Ще одним показником ефективності застосування коучингу у музичній освіті є побудова власного кар'єрного плану студента. Це відбувається в декілька етапів: студенти

формулюють головну кар'єрну мету; здійснюють самостійну оцінку особистісних якостей та професійних компетенцій, а також власної мотиваційної спрямованості та схильності до певних видів діяльності; здійснюють пошук внутрішніх та зовнішніх ресурсів, необхідних для професійного та особистісного становлення; визначають ієрархію цінностей та встановлюють пріоритети з метою збалансування сформульованих студентом цілей; формують особисті та кар'єрні цілі та побудову індивідуальних кар'єрних планів [1].

Коучинг надає можливість фахівцям-музикантам й, зокрема педагогам-музикантам, гнучко реагувати на зміни та виклики у музичній та музично-викладацькій сфері. Він може бути корисним на будь-якій стадії музичної кар'єри: від випускників музично-педагогічних факультетів до пенсіонерів, адже дає можливість використовувати сильні сторони конкретної особистості для того, щоб допомогти їй досягти бажаних змін [5].

Список використаних джерел

1. Коропец О.А. Применение технологии коучинга в карьерном ориентировании студентов. *Центр научного сотрудничества «Интерактив плюс»*. <http://docplayer.ru/45400876-Primenenie-tehnologii-kouchinga-v-karernom-orientirovanii-studentov.html>
2. Романов В.А., Кормакова В.Н.. Коучинг-технология в тьюторском сопровождении учебно-профессиональной самореализации будущих специалистов. *Известия Тульского государственного университета. Гуманитарные науки*. 2012. Вып. 3. С. 427–434.
3. Торбеева А.П. Коуч-технология в сфере среднего профессионального образования. *Вестник ПГГПУ. Серия № 1. Психологические и педагогические науки*. 2015.
4. Хмельницька О.С. Коучинг як сучасна технологія підвищення ефективності навчального процесу. *Молодий вчений*. № 6 (46). Червень. 2017.
5. Addley H. Life Coaching for Music Teachers. // *Ensemble Magazine*. / Retrieved from <http://www.mma-online.org.uk/wp-content/docs/members/ensemble/addley.pdf>
6. Ambrosino, Nick. Are Youthe Piano Coachor Player? <https://timtopham.com/are-you-the-piano-coach-or-player/>
7. Topham, Tim. What I've Learnt from Asking More Questionsin Music Lessons. <https://timtopham.com/what-ive-learnt-from-asking-more-questions-in-music-lessons/>